

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою,
заходів примусового годування

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У статті 116 Кримінально-виконавчого кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 3–4, ст. 21):

1) частину третю викласти в такій редакції:

"3. До засудженого, який заявив про відмову від прийняття їжі, може бути застосовано примусове годування на підставі ухвали суду, прийнятої за висновком лікаря про те, що такому засудженому загрожує значне погіршення стану здоров'я та існує очевидна загроза його життю, що підтверджується відповідними медичними документами, які містять результати лабораторних, інструментальних та інших необхідних досліджень. Застосування примусового годування без ухвали суду забороняється.

Примусове годування має на меті гуманне ставлення до особи засудженого, його прав, честі і гідності та не допускає будь-якого приниження чи тортур стосовно такого засудженого.

Начальник установи виконання покарань при встановленні факту відмови засудженого від прийняття їжі повинен скласти акт про відмову від прийняття їжі, у якому зазначити причини такої відмови, та протягом однієї доби:

письмово поінформувати прокурора, який здійснює на відповідній території нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян;

повідомити членів сім'ї (за наявності) засудженого, крім випадків, якщо це спеціально заборонено засудженим, про що такий засуджений у письмовій формі повідомляє начальника установи виконання покарань;

у разі відмови неповнолітнього від прийняття їжі – додатково повідомити законного представника та відповідні служби у справах дітей незалежно від бажання неповнолітнього і в разі обґрунтованості зазначених причин негайно вжити заходів щодо задоволення законних вимог такої особи.

Засуджений, який відмовився від прийняття їжі, з моменту встановлення такого факту має перебувати під постійним наглядом лікаря.

Лікар несе персональну відповідальність за правильність та своєчасність визначення виду примусового годування. Кожен випадок застосування примусового годування засудженого здійснюється у присутності лікаря.

Під час підготовки висновку лікар, зважаючи на стан здоров'я засудженого, визначає вид примусового годування.

Видами примусового годування є:

- 1) годування через назогастральний зонд за допомогою лійки;
- 2) годування через назогастральний зонд краплинно;
- 3) годування через назогастральний зонд за допомогою шприца Жане;
- 4) годування з ложки;
- 5) годування за допомогою напувальниці;
- 6) годування через гастростому.

Питання про застосування примусового годування засудженого вирішується судом у порядку, передбаченому законом.

Начальник установи виконання покарань невідкладно інформує Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо прийняття судом рішення про примусове годування засудженого.

Примусове годування є крайнім заходом для збереження життя засудженого і не може бути застосовано у випадках, якщо відмова від прийняття їжі більше не становить загрози його життю або засуджений заявив про своє бажання добровільно вживати їжу.

Порядок примусового годування, а також умови тримання засуджених, які відмовляються від прийняття їжі, встановлюються Кабінетом Міністрів України";

2) частини шосту і сьому в редакції Закону України від 6 вересня 2016 року № 1488–VIII вважати відповідно частинами сьомою і восьмою.

2. Статтю 11 Закону України "Про попереднє ув'язнення" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 35, ст. 360; 2012 р., № 51, ст. 574; 2014 р., № 5, ст. 62) доповнити частинами шостою – шістнадцятою такого змісту:

"До особи, взятої під варту, яка заявила про відмову від прийняття їжі, може бути застосовано примусове годування на підставі ухвали слідчого судді, суду, прийнятої за висновком лікаря про те, що такій особі загрожує значне погіршення стану здоров'я та існує очевидна загроза її життю. Застосування примусового годування без ухвали слідчого судді, суду забороняється.

Примусове годування має на меті гуманне ставлення до особи, взятої під варту, її прав, честі і гідності та не допускає будь-якого приниження чи тортур стосовно такої особи.

Начальник установи попереднього ув'язнення при встановленні факту відмови особи, взятої під варту, від прийняття їжі повинен скласти акт про відмову від прийняття їжі, у якому зазначити причини такої відмови, та протягом однієї доби:

письмово поінформувати про це орган досудового розслідування або суд, у провадженні якого перебуває кримінальне провадження (справа), а також прокурора, захисника;

повідомити членів сім'ї (за наявності) особи, взятої під варту, крім випадків, якщо це спеціально заборонено особою, взятою під варту, про що така особа у письмовій формі повідомляє начальника установи попереднього ув'язнення;

у разі відмови неповнолітнього від прийняття їжі – додатково повідомити законного представника та відповідні служби у справах дітей незалежно від бажання неповнолітнього і в разі обґрунтованості зазначених причин негайно вжити заходів щодо задоволення законних вимог такої особи.

Особа, взята під варту, яка відмовилася від прийняття їжі, з моменту встановлення такого факту має перебувати під постійним наглядом лікаря.

Лікар несе персональну відповідальність за правильність та своєчасність визначення виду примусового годування. Кожен випадок застосування примусового годування особи, взятої під варту, здійснюється у присутності лікаря.

Під час підготовки висновку лікар, зважаючи на стан здоров'я особи, взятої під варту, визначає вид примусового годування.

Видами примусового годування є:

- 1) годування через назогастральний зонд за допомогою лійки;
- 2) годування через назогастральний зонд краплинно;
- 3) годування через назогастральний зонд за допомогою шприца Жане;
- 4) годування з ложки;
- 5) годування за допомогою напувальниці;
- 6) годування через гастростому.

Питання про застосування примусового годування особи, взятої під варту, вирішується судом у порядку, передбаченому законом.

Начальник установи попереднього ув'язнення невідкладно інформує Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо прийняття слідчим суддею, судом рішення про примусове годування особи, взятої під варту.

Примусове годування є крайнім заходом для збереження життя особи, взятої під варту, і не може бути застосовано у випадках, якщо відмова від прийняття їжі більше не становить загрози її життю або особа, взята під варту, заявила про своє бажання добровільно вживати їжу.

Порядок примусового годування, а також умови тримання осіб, взятих під варту, які відмовляються від прийняття їжі, встановлюються Кабінетом Міністрів України".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

затвердити порядок примусового годування та умови тримання засуджених та осіб, взятих під варту, які відмовляються від прийняття їжі;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
19 липня 2022 року
№ 2428-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ